

OPERAČNÍ PROGRAM PRAHA
ADAPTABILITA

PKSP

Profesní komora sociálních pracovníků, o.s.

4. newsletter: Únor 2014

Čtvrtý newsletter se věnuje nejaktuálnějšímu tématu v oblasti sociální práce.

Připravovaný **zákon o sociální práci a profesní komoře** je ve finále a veřejnost se již seznamuje s pracovním dokumentem v konkrétním znění. PKSP v newsletteru podává stručný výtah plánovaného **rozdělení vzdělanostní úrovně sociálních pracovníků**.

Druhá část newsletteru se tentokrát věnuje přímo činnosti projektu „Kurzy a pracovní skupiny jsou nejlepší učitelky“. Proběhlo **první pracovní setkání u kulatého stolu**, věnovaného obecně sociální práci a vztahu zakládajících členek naší organizace vůči profesnímu zákonu. Z tohoto setkání publikujeme **příspěvek Lenky Šimkové o vztahu systemiky a používaných termínů Pomoc/podpora u sociálních pracovníků**.

Za tým projektu, Mgr. Šárka Vlková.

7.2.2014

Profesní zákon sociálních pracovníků

Vážení členové PKSP, další newsletter je věnován profesnímu zákonu, ale i tak mu věnujme pozornost. Tento stěžejní zákon umožnilo Ministerstvo práce a sociálních věcí veřejně připomínkovat.

Připomínky mohou být dvojího charakteru: obecné (jako je např. diskuze o smyslu povinné profesní komory, standardizace práce sociálního pracovníka apod.) na tomto odkazu: <https://sluzbyprevence.mpsv.cz/pripominky.php> nebo konkrétní k pracovní verzi zákona na tomto odkazu: <https://sluzbyprevence.mpsv.cz/ob-pripominky.php>. Všechny podklady k profesnímu zákonu naleznete na stránkách PKSP v sekci KE STAŽENÍ.

V minulém newsletteru byly zveřejněny oblasti zákona o sociální práci a profesní komoře, cíl tohoto zákona a vybrané výňatky. Zveřejnili jsme a na stránkách také stále visí Pracovní dokument odborného kolegia pro tvorbu věcného záměru zákona o sociálních pracovnících a profesní komoře (profesní zákon) = konzultační dokument MPSV pro období leden až březen 2014.

Nově bychom se chtěli zastavit především u oblasti 3 stupňového vzdělání a praxe pro sociální pracovníky.

Sociální pracovník - všeobecný

Všeobecný sociální pracovník je osoba, která

1. dosáhla kvalifikace sociálního pracovníka úspěšným zakončením studijního oboru naplňujícího požadavky pro kvalifikaci a vzdělávání sociálních pracovníků stanovené orgánem pověřeným k jeho akreditaci.
2. samostatně vykonává tyto činnosti
 - a) aktivní vyhledávání a monitorování situací, ve kterých dochází k problémům

- v interakcích lidí a jejich sociálního prostředí,
- b) komplexní posuzování a vyhodnocování příčin těchto problémových interakcí na úrovni klientů i jejich sociálního prostředí, stejně jako jejich zdrojů a kapacity pro řešení v rámci systémů sociální ochrany osob,
 - c) vytváření předpokladů pro soulad mezi soužitím komunit a společnosti s využitím metod sociální práce na základě komplexního posouzení životní situace jedince, rodiny, skupiny nebo komunity koncipování, realizace a vyhodnocování pomáhající intervence s využitím různorodých teoretických konceptů a metod působení na klienta a sociálního prostředí, a to zejména sestavením způsobu a plánu specifického řešení situace s klientem nebo jeho zástupcem, nebo s danou skupinou z jejich individuálně určených potřeb, v souladu s potřebami a principy společnosti,
 - d) spolupráce s návaznými službami při řešení životní situace klientů,
 - e) výkon komplexních agend nebo zajišťování intervence v systémech, které jsou upraveny ve speciálních právních předpisech včetně podmínek upravujících nároky na jeho speciální odbornost.
3. pod dohledem sociálního pracovníka – specialisty vykonává tyto činnosti
- a) účastní se přípravy, tvorby a zkoumání efektivity systémů a nástrojů sociální podpory osob, které tvoří součást institutů sociální ochrany, v případě, že tyto nástroje selhávají, iniciuje jejich změnu,
 - b) spolupodílí se na přípravě a realizaci preventivních aktivit, jejichž cílem je předcházet vzniku nepříznivých životních situací klientů,
 - c) vytváří koncepční a metodické materiály pro výkon sociální práce na úrovni organizace či regionu a další podpůrné mechanismy a opatření sociální ochrany osob

Sociální pracovník - specialista

„Sociální pracovník - specialista je osoba, která

1. splnila kvalifikaci sociálního pracovníka úspěšným zakončením studijního oboru uskutečňovaného ve studijním programu naplňujícím požadavky pro kvalifikaci a vzdělávání sociálních pracovníků stanovené orgánem pověřeným k jeho akreditaci a nad rámec tohoto vzdělání získala specializaci v profesi sociální práce dle článku 2.4,
2. získala nejméně 3 roky praxe na pozici všeobecného sociálního pracovníka za podmínky ověření způsobilosti prostřednictvím stáže na pracovišti sociální kliniky,
3. metodicky vede a koordinuje všeobecné sociální pracovníky v oblastech své dosažené specializace,
4. koordinuje výkon sociální práce na úrovni krajské samosprávy a v obcích s přenesenou působností, v organizacích sociální práce s počtem zaměstnanců nad deset, nebo v organizacích s celokrajskou či vyšší působností.“

Sociální pracovník – socionom (licencovaný sociální pracovník)

Sociální pracovník - socionom je osoba, která

1. splnila kvalifikaci sociálního pracovníka úspěšným zakončením studijního oboru uskutečňovaného ve studijním programu naplňujícím požadavky pro kvalifikaci a vzdělávání sociálních pracovníků stanovené orgánem pověřeným k jeho akreditaci, a nad rámec tohoto vzdělání splňuje některou z následujících kvalifikačních podmínek:
 - a) (metodik a koordinátor) získala licenci v profesi sociální práce dle uvedených právních předpisů, a nejméně 3 roky praxe na pozici sociálního pracovníka – specialisty před udělením licence.
 - b) (expert a vzdělavatel) získala odbornou kvalifikaci na úrovni rigorózní zkoušky (PhDr.), doktorské zkoušky (Ph.D.), habilitačního řízení (doc.) či profesury (prof.) ve studijním oboru uskutečňovaném ve studijním programu naplňujícím požadavky pro kvalifikaci a vzdělávání sociálních pracovníků stanovené orgánem pověřeným k jeho akreditaci, a nejméně 5 let praxe na pozici sociálního pracovníka – specialisty nebo dokončené doktorské vzdělání (Ph. D.).

c) (supervizor) supervizní výcvik akreditovaný MPSV v minimálním rozsahu 200 hodin a nejméně 5 let praxe na pozici sociálního pracovníka – specialisty.

2. Sociální pracovník – socionom je dále osoba, která

a) metodicky vede a koordinuje všeobecné sociální pracovníky a specialisty na úrovni mikropraxe i makropraxe.

b) vzdělává sociální pracovníky na vyšších odborných školách, na vysokých školách a v rámci ministerstvem akreditovaných kurzů celoživotního vzdělávání.

c) vykonává supervize sociálních pracovníků na úrovni mikropraxe i makropraxe.

d) koordinuje výkon sociální práce na úrovni krajské samosprávy a u obcí s přenesenou působností, na MPSV, u organizací sociální práce s počtem zaměstnanců nad dvacet, nebo u organizací s celokrajskou či vyšší působností.

e) Vyučuje předměty či kurzy v okruzích Minimálního standardu (1. Teorií a metod sociální práce, 2. Sociální politiky, 3. Praxe a supervize, 4. Sociální patologie, 5. Problematiky menšin atd.)

Výše definovaní sociální pracovníci již musí mít dané kvalifikace splněné. Vzdělanostní minimum je v této oblasti Vyšší odborná škola sociální oblasti, přičemž vzdělávací instituce musí splňovat standardy podle minimálních standardů Asociace vzdělavatelů v sociální práci. <http://www.asvsp.org/standardy.php>. Dále samozřejmě uznává zákon bakalářský nebo magisterský stupeň vzdělání v sociální práci. Zákon předpokládá pouze taxativní vymezení uznatelných oborů, ne státnicových předmětů jako doted'.

Přechodné ustanovení splnění kvalifikace jako bylo v zákoně o sociálních službách není plánované, právě pro dlouhou dobu přechodného ustanovení v zákoně o sociálních službách.

Podmínky udělení dané licence stanovuje budoucí profesní komora.

Stanovení přesných vzdělanostních a zkušenostních podmínek pro výkon sociální práce je důležité nejen pro uznání sociální práce jako svébytné a důležité profese, ale i pro

OPERAČNÍ PROGRAM PRAHA
ADAPTABILITA

finanční odměňování sociálních pracovníků, které je v některých oborech, např. sociálních službách, velmi nízké.

Další povinnosti sociálního pracovníka, registrovaného v profesní komoře je: respektovat metodické a jiné nařízení profesní komory, dále se vzdělávat, dodržovat etický kodex a také platit pravidelně příspěvky profesní komoře, která jimi financuje svou činnost.

Významným posunem je také uznání vrcholného experta sociálního pracovníka – socionoma. Tento člověk by již měl být schopen vyučovat specifické obory sociální práce, které nejsou vhodné vyučovat jinými experty. Toto je pro oblast uvědomění svébytnosti oboru a společenského uznání nutné.

Profesní komora
sociálních
pracovníků, z.s.

Pracovní setkání u kulatého stolu

Diskuzní setkání pracovních skupin je přímou aktivitou projektu Kurzy a pracovní skupiny jsou nejlepší učitelky.

Na první setkání byly pozvány zakládající členky PKSP: Mgr. Lucie Ditrychová, Mgr. Michaela Límová, Lenka Šimková a dlouholetá členka Bc. Markéta Melechovská Puršlová. Setkání moderovala Fundraiserka projektu Mgr. Šárka Vlková. Setkání proběhlo v prostorech kanceláře PKSP (Radlická 99, Praha 5) 16. ledna 2014.

Obsahem setkání bylo:

1. Seznámení s procesem přijímání zákona o sociální práci a profesní komoře.
2. Zapojení PKSP do připomínkování zákona.
3. Názory členek PKSP na přijímaný zákon.
4. Terminologie v různých oborech sociální práce a systemický přístup.

Z této diskuze jsme se rozhodli zpřístupnit příspěvek Lenky Šimkové o vztahu termínů podpora a pomoc ve vztahu k systemice jako jejímu profesnímu zaměření. Vztah zákona o sociální práci a profesní komoře je protknut i tímto tématem, neboť především sociální pracovníci ve veřejné sféře doufají, že tímto zákonem bude vyjasněna nejen terminologie, ale i výkon sociálního pracovníka.

„Podpora – pomoc - kontrola v sociální práci

Máme pomáhat? Máme podporovat? Nebo máme kontrolovat? A nebo se máme postarat?

Všechny tyto pojmy se objevují ve slovníku sociálních pracovníků, je potřeba je ale

přesně definovat, protože často se za stejnými výrazy skrývají obsahy, mluvíme stejným jazykem, ale o jiných věcech.

Vycházím ze systemického rozlišení pomoc-kontrola (více viz Úlehla v Umění pomáhat). Přesto pojem podpora je pro mne také přitažlivý, především tím, že v sobě obsahuje to, že sociální pracovník pouze podpírá, nevede. Ale možná to má někdo jinak, možná i podpírající může vést a nebo i táhnout.

Takže se velmi rychle zase dostanu k definování pomoci jako něčeho, co dělám na zakázku (a pozor, i pojem zakázka není vnímám jednoznačně!), jako něco, co dělám na vyžádání. Zatímco kontrola je moje akce, moje rozhodnutí (i na základě rozhodnutí někoho jiného), které klient možná nějak snese, ale není tím, kdo by si o to sám říkal. Kratší dobu používáme výraz starání se, které může obsahovat více významů, a to i včetně reálné kontroly (např. docházky do školy, péče o děti atd.), a kde základem je rozhodnutí pracovníka pracovat na něčem, co sám považuje pro klienta za prospěšné (a klientovi to může být jedno a nebo i se mu to může nelíbit). V tomto rozlišení – pomoc – starání se, může být podpora někdy blíže pomoci, jindy starání se, bude záležet na kontextu, co převládne. Podporuji klienta v jeho úsilí najít práci? Jestli si o to sám řekl, spolu se mnou vymyslel, jak to budeme provádět, tak bude tato podpora v oblasti pomoci. Rozhodla jsem se klienta podpořit v jeho hledání práce, protože to považuji za užitečné a za jednu z cest, jak zvládnout svůj život, i když klient přišel původně kvůli něčemu jinému? Pak budu v kontrole, protože já se starám o to, abych ho podpořila. Aby nebylo pochyb, oba způsoby jsou samozřejmě profesionální, záleží ovšem na okolnostech, na jejich posouzení, na profesionálním rozhodování sociálního pracovníky, jestli jejich použití bude adekvátní.

*Proč je vůbec důležité rozlišovat tyto pojmy a proč to tak podrobně povídám? Protože mluvíme zdánlivě o stejných věcech, protože často **sice používáme skoro stejná nebo zcela stejná slova, ale v odlišných významech** a protože to způsobuje **problémy v našem vlastním dorozumívání.***

*Dalším důvodem je **zkoumání toho, jak my sami jako sociální pracovníci uvažujeme o své práci – co to vlastně děláme, jak to nazýváme, jak tomu sami rozumíme, co je důležité, co je pro nás hodnota, kterou se snažíme prosazovat...***

*Odtud je velmi blízko k podle mne zásadní otázce, a to **jak zprostředkovat veřejnosti, co je kvalitní sociální práce, jak o tom vůbec mluvit a být přitom srozumitelný? Jak obhájit svou práci a také jak se věnovat sami sobě, reflexi toho, co děláme, jak to děláme, proč to děláme a nebo také proč něco neděláme nebo dělat nebudeme.** Sociální pracovníci jsou často v situaci, že nemohou s ohledem na mlčenlivost a ochranu klientů komentovat kauzy, které hýbou médii. Přesto, domnívám se, nejsou úplně bezmocní, to co mohou činit, je alespoň **obecné vysvětlování svých postupů.** Veřejnost i novináři jistě i nadále budou psát o pomoci v tom nejširším slova smyslu, který zahrne jak podporu, tak kontrolu, ale my bychom to měli mít pregnančně definované, ať už vyznáváme jakýkoli přístup. Protože bez vlastní reflexe a přesného pojmenování, co že to děláme, pak těžko může zobecňovat a vysvětlovat alespoň rámcově, co je kvalitní sociální práce, budeme málo věrohodní.*

Proto si myslím, že vnitřní odborná diskuse sociálních pracovníků o tom, co děláme, vede přímou linkou ven k veřejnosti, ke klientům, k donátorům, zřizovatelům a k otázce, jak zůstat srozumitelní pro každou ze zmíněných cílových skupin."

Lenka Šimková

(Příspěvek přednesen na setkání 16.1.2014)

PKSP tímto děkuje L.Šimkové ke svolení ke zveřejnění. Musíme však říci, že by nám bylo líto, kdyby příspěvek zněl pouze v našich uších.

Další diskuzní skupina proběhne 12.2.2014 na téma Profesionální zákon sociálních pracovníků – je možná generalizace sociálního pracovníka?

OPERAČNÍ PROGRAM PRAHA
ADAPTABILITA

Kontakty a info PKSP:

Obecné informace o sdružení:

Profesní komora sociálních pracovníků, z.s.

IČ: 66001293

č.ú.:1161001447/5500

Adresa kanceláře:

Radlická 2487/99

Praha 5, 150 00

Mgr. Šárka Vlková - výkonná ředitelka

- přihlášky a informace o PKSP, přihlášky do kurzů pořádaných PKSP, informace o probíhajících projektech

E-mail: info@pksp.cz

Tel.:777 890 235

Lenka Šimková - lektorka

- informace o zaměření a náplni kurzů

E-mail: kurzy@pksp.cz

Tel.:739 001 584

Veronika Madejová - manažerka projektu Kurzy a pracovní skupiny jsou nejlepší učitelky

- informace o zaměření a náplni projektu, přihlášky na cykly kurzů, informace o kulatých stolech

E-mail: admin@pksp.cz

Tel.:776370523

Jak se stát členem nebo členkou Profesní komory sociálních pracovníků?

Informace a přihlášku můžete vyplnit na této adrese <http://www.pksp.cz/registrace.php>

Za PKSP výkonná ředitelka a fundraiserka projektu „Kurzy a pracovní skupiny jsou nejlepší učitelky“ Mgr. Šárka Vlková.